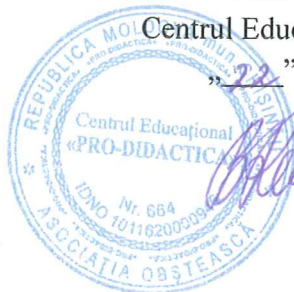

Aprobat
Consiliul de administrație
Centrul Educațional PRO DIDACTICA

Centrul Educațional PRO DIDACTICA

**CURRICULUM
DE FORMARE CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE
la disciplina
GÂNDIREA CRITICĂ PENTRU FORMAREA COMPETENȚELOR**

AUTORI:

Tatiana Cartaleanu, dr., conf. univ.
Olga Cosovan, dr., conf. univ.
Valeriu Gorincioi, prof., GDS
Angela Tomiță, prof. GDS

CHIȘINĂU, 2022

I. PRELIMINARII

Interesul pentru formarea competențelor profesionale, în orice sistem de instruire, impune modificarea demersului didactic, modernizarea lui prin aplicarea tehnicilor interactive, multe dintre care sunt din setul de tehnici promovate de mișcarea *RWTC/LSDGC (Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice)*. Popularizarea tehnicilor LSDGC în Republica Moldova creează cadrul necesar pentru examinarea lor prin prisma disciplinelor concrete, de cultură generală, dar și în contextul modulelor de specialitate, în școlile profesionale, unde formarea și dezvoltarea competențelor reclamă și procesarea textului științific, și dezvoltarea abilităților de cooperare, comunicare, exprimare și, mai ales, de argumentare a punctului de vedere. Rolul deosebit al lecturii și scrierii, ca operații intelectuale de primă importanță, amplifică impactul tehnicilor LSDGC asupra succesului școlar al elevului, creând premisa necesară pentru succesul social și profesional ulterior. Aplicarea tehnicilor LSDGC permite cercetarea multiaspectuală și de profunzime a subiectelor de conținut, contribuie la dezvoltarea gândirii nestandard, declanșează creativitatea elevilor și le formează abilități de comunicare și de comportament social absolut necesare.

Tehnicile de gândire critică, odată asimilate de cadrele didactice din învățământul general și profesional, oferă posibilitatea de a proiecta demersul în cadrul ERRE, de a exersa consecvent procedeele potrivite pentru anumite aspecte ale competențelor și de a urmări o strategie clară de formare profesională și personală a elevilor.

În viziunea prezentului curriculum, formarea abilităților de aplicare a strategiei LSDGC presupune implicarea profesorilor într-un sistem de traininguri, axate pe obiective clare și realizate prin tehnici adecvate. Numai astfel am putea să avem expectanțe înalte în raport cu gradul de apropiere a metodologiei respective.

Sunt 3 premise pentru succesul acestui sistem de traininguri: experiența Centrului Educațional *Pro Didactica* în promovarea strategiei LSDGC, pentru diferite categorii de cadre didactice; dotarea și asigurarea metodică prin publicațiile aferente: pe parcursul ultimilor 20 de ani au fost reeditate ghidurile originale, adaptate la învățământul din Republica Moldova, și pregătite mai multe cărți scrise expres pentru profesorii interesați; experiența de colaborare cu școlile profesionale din Republica Moldova, în diverse proiecte, inclusiv cele de instruire continuă a cadrelor didactice.

Constructivismul și strategia LSDGC, pe care se edifică prezentul curs, presupun exersarea unor tehnici concrete de abordare a comunicării. Acestea nu se vor repeta de la o unitate de conținut la alta, lărgind astfel sfera achizițiilor metodologice ale cursanților.

Cursul va respecta următoarele principii:

- ✓ Principiul participării active și conștiente în activitatea de predare-învățare-evaluare;
- ✓ Principiul intuiției;
- ✓ Principiul continuității între secvențele învățării;
- ✓ Principiul relevanței;
- ✓ Principiul varietății / variabilității;

- ✓ Principiul ilustrativității;
- ✓ Principiul esențializării rezultatelor activității didactice;
- ✓ Principiul autoreglării activității didactice.
- ✓ Principiul participării active și conștiente în activitatea de predare-învățare-evaluare.

Cursantul urmează să privească în mod creativ și divergent propriul demers educațional; să reperateze metodele, procedeele/tehnicile și exercițiile aplicabile la diferite niveluri de școlarizare; să construiască strategii de durată pentru dezvoltarea competențelor-cheie ale învățământului general și profesional secundar.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ (zi, f/f, la distanță)	Denumirea disciplinei	Semestrul / luna	Ore total:				Evaluarea	
			Total	Inclusiv				
				C	S	L		LI
	Gândirea critică pentru formarea competențelor		300	20	55		225	Sesiune de follow-up

Unități de conținut și repartizarea orientativă a orelor

Nr. d/o	Unități de conținut	Nr. ore
1.	<p>Inițiere și concepte de bază ale dezvoltării gândirii critice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de gândire critică. • Cadrul pentru dezvoltarea gândirii critice Evocare / Realizare a sensului / Reflecție / Extindere. • Lecții-model cu aplicarea tehnicilor LSDGC 	24/96

2.	<p>Învățarea prin cooperare: proiectare, organizare, desfășurare, evaluare, debriefare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de învățare prin cooperare. • Clasa ca mediu propice cooperării. • Caracteristicile lecției axate pe învățarea prin cooperare. • Rezultatele învățării prin cooperare. • Strategii de învățare prin cooperare. • Autoevaluarea și evaluarea reciprocă. 	24/96
3.	<p>Formarea și dezvoltarea competențelor-cheie ale învățământului general și a competențelor profesionale prin strategii de dezvoltare a gândirii critice la disciplinele școlare și modulele de meserie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gândirea critică în sprijinul formării competențelor profesionale: de la proiectare la evaluare. • Standardele de formare profesională: cunoștințe + competențe. • Teoria inteligențelor multiple versus formarea competențelor profesionale. <p>Tehnicile aplicate: <i>Reacția imediată, Pagina de jurnal, Brainwriting, Pătratul lui Descartes, GPP, Lectura interogativă, RAI, Imaginația ghidată, Argument în 4 pași, Discuția Panel, Interviu de grup, Lectura intensivă, Graffiti, Studiu de caz, Joc de rol, Cubul, Atribute și metafore, Eseu de 5 minute, Argumente pe cartele, Brainstorming, Secvențe contradictorii, Comerțul cu o problemă, Controversa constructivă, Cercul.</i></p>	24/96
4.		3/12
Total:		75/300

III. COMPETENȚE GENERALE ȘI COMPETENȚE SPECIFICE

Capacitatea de a proiecta și realiza activități educaționale

- Să aplice noțiunile inerente gândirii critice și promovării acesteia;
- Să-și proiecteze demersul didactic luând în calcul bazele pedagogice și psihologice ale gândirii critice;
- Să varieze modalitățile de abordare a textului științific, publicistic și artistic;
- Să respecte algoritmul de aplicare a tehnicilor de lectură, scriere, organizare grafică a informației, discuție și argumentare;

- Să respecte principiile și recomandările științifice pentru fiecare tehnică asimilată.

Abilități analitice și predictive în managementul comunității de instruire

- Să racordeze tehnicile adecvate la etapele demersului didactic, respectând cadrul strategic *evocare / realizare a sensului / reflecție / extindere* la modulele de formare profesională și la activități didactice concrete;
- Să estimeze starea de lucruri în comunitatea de instruire și să aplice strategiile adecvate pentru desfășurarea învățării prin colaborare și prin cooperare, a evaluării reciproce;
- Să analizeze rezultatele elevilor, să observe și să monitorizeze progresul școlar individual.

Abilități de comunicare didactică

- Să aplice diverse modele comportamentale, în raport cu educația pentru o societate deschisă, prin descătușarea personalității antrenate în activitatea didactică, prin promovarea toleranței față de capacitățile, abilitățile și motivația diferită a elevilor.
- Să contribuie la înțelegerea impactului abilităților de lectură / scriere / prezentare asupra reușitei și succesului profesional și personal al fiecărui elev;
- Să dezvolte receptivitatea elevilor la feedback.

IV. OBIECTIVE CROSS-CURRICULARE ȘI GENERALE ale cursului

a. Cunoaștere și înțelegere

Cursanții vor demonstra cunoașterea principiilor de dezvoltare a gândirii critice, cadrul ERRE și tehnicile aplicabile pentru formarea competențelor-cheie ale învățământului general și a competențelor profesionale în învățământul profesional secundar.

b. Aplicare

Cursanții vor fi capabili să proiecteze, să elaboreze și să realizeze activități educaționale la clasă, promovând conceptele de bază ale gândirii critice și tehnicile adecvate pentru atingerea obiectivelor / formarea competențelor.

c. Integrare

Cursanții vor putea să se pronunțe în legătură cu impactul dezvoltării gândirii critice asupra formării și dezvoltării competențelor-cheie și a competențelor profesionale, vizând dezvoltarea personală și profesională a elevilor.

V. CONȚINUTURI ȘI STRATEGII DIDACTICE

Cursul trasează o linie de conexiune între trainingurile standard ale proiectului de dezvoltare a gândirii critice (mii de profesori au beneficiat, din 1999 până în prezent, unul sau de mai multe module de LSDGC) și strategiile de dezvoltare a competențelor: competențe-cheie, competențe specifice sau competențe profesionale.

Strategia didactică de desfășurare a activităților este trainingul: 3 traininguri de 24 de ore / 3 zile, cu perioade de experimentare și aplicare, dar și cu sarcini pentru sesiunile de follow-up, care presupun prezentarea unui raport, a unei analize a impactului. Între sesiunea de formare și sesiunea de follow-up cursanții vor exersa realizarea transferului asupra activității cotidiene la clasă, prin aplicarea imediată a proiectelor.

Exersarea gândirii critice presupune realizarea următoarelor operații: conceptualizare, comparație, analiză, sinteză, evaluarea informațiilor; reflecție personală (și colectivă), aplicare. Definiția extinsă a gândirii critice confirmă fără rezerve că oricare dintre capacitățile și atitudinile vizate țin și de instrumentarul/arsenalul/apanajul lecturii și comunicării.

Concepute ca traininguri, sesiunile se vor desfășura în grupuri de 12-16 cursanți, acordându-se prioritate activităților în perechi și în grup; lucrul individual se va orienta spre studierea surselor de referință și rodarea strategiilor/metodelor/tehnicilor asimilate. Primele experiențe în acest sens demonstrează că modulele de instruire profesională sunt favorabile dezvoltării gândirii critice, care începe cu asimilarea unor strategii de lectură a textului științific, din manuale și suporturi de curs, continuă prin exersarea și dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare, ca în cele din urmă să țințească în comportamente, atitudini, savoir-vivre și savoir-être. A-l învăța pe elev să gândească în mod critic înseamnă a-l elibera de constrângeri și stereotipuri, dar în cea mai mare măsură înseamnă și a-l pregăti pentru viața care îi va reclama în permanență capacitatea de a gândi pe cont propriu, de a-și analiza deciziile, de a reflecta, de a participa la o discuție, admițând din start că adevărul se va naște în procesul confruntării diferitelor opinii și al analizei lor, acceptând că opinia ta nu este singura corectă.

Respectiva strategie a determinat elaborarea acestui curs amplu, dedicat cadrului de proiectare didactică *Evocare – Realizare a sensului – Reflecție – Extindere* (ERRE), care constituie un circuit închis de învățare explicită și unde nu este permis să se omită unele etape și să se treacă peste anumite activități, ceea ce este crucial pentru însușirea meseriei. Printre inovațiile pe care cadrul ERRE le-a adus în învățământul nostru, vom plasa pe primul loc asigurarea profesorilor cu o strategie a schimbării: din prezentator de informații și evaluator profesorul se transformă în ghid, dirijor, îndrumător, sfetnic, designer, consilier, iar sarcina sa primordială este de a organiza și de a facilita învățarea, de a-i călăuzi pe elevi pe drumul cunoașterii autentice.

Finalitățile cursului vizează:

- ✓ Cunoașterea principiilor de bază ale dezvoltării gândirii critice.
- ✓ Familiarizarea cu strategia de aplicare a cadrului ERRE la proiectarea didactică de lungă durată (anual, semestrial, modular) și cotidiană.
- ✓ Asimilarea tehnicilor de bază ale dezvoltării gândirii critice, în vederea aplicării lor eficiente pentru dezvoltarea competențelor.
- ✓ Activarea și exersarea abilității de a organiza cooperarea elevilor la realizarea sarcinilor didactice.
- ✓ Analiza și evaluarea posibilităților oferite de tehnicile de dezvoltare a gândirii critice pentru dezvoltarea competențelor.
- ✓ Realizarea eficientă a demersului didactic, atingerea standardelor curriculare.
- ✓ Formarea deprinderilor de analiză critică a resurselor didactice.
- ✓ Promovarea principiilor gândirii critice în activitatea didactică.

Subiectul 1. Inițiere și concepte de bază ale dezvoltării gândirii critice

<ul style="list-style-type: none"> • Conceptul și istoricul dezvoltării gândirii critice. • Prezentarea generală a cadrului de proiectare ERRE. • Proiectarea lecțiilor în cadrul ERRE. • Racordarea metodologiei LSDGC la studierea disciplinelor școlare și a modulelor de meserie. 		
Obiective de referință		Unități de conținut
Cursanții vor urma:		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să-și formeze o viziune de ansamblu asupra gândirii critice; ✓ Să asimileze tehnicile de dezvoltare a gândirii critice; ✓ Să realizeze transferul cadrului ERRE asupra materiilor predate; ✓ Să fie motivați pentru aplicarea cadrului ERRE în activitatea didactică. ✓ Să aprecieze rolul conținuturilor prevăzute de curriculum pentru dezvoltarea competenței de comunicare lingvistică și a competenței lectorale. 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conceptul de gândire critică. ✓ Cadrul pentru dezvoltarea gândirii critice <p>Evocare / Realizare a sensului / Reflecție / Extindere.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Lecții-model cu aplicarea tehnicilor: <i>Asocieri libere/forțate, Scriere liberă, Brainstorming, Discuție la manej, Alb și negru, Mozaicul, SINELG-ul, Lectura ghidată, Studiul de caz, Ghidul pentru învățare, Interviul în trei trepte, Discuția ghidată, Diagrama Venn, Agenda cu notițe paralele, Graficul T, 6 De ce?, SMPR, Imaginația ghidată, Eseul de 5', Turul galeriei.</i>
Forme și strategii de organizare a activității didactice		
Nr crt.	Forme de organizare/tipuri de evaluare	Strategii și activități didactice dominante
1.	Curs interactiv	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentare • Prelegere interactivă • Tehnica SINELG • Tehnica Mozaic
2.	Training	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Asocieri libere/forțate</i> • <i>Scriere liberă</i> • <i>Brainstorming</i> • <i>Discuție la manej</i> • <i>Alb și negru</i> • <i>Lectura ghidată</i> • <i>Studiul de caz</i> • <i>Ghidul pentru învățare</i> • <i>Interviul în trei trepte</i> • <i>Discuția ghidată</i> • <i>Diagrama Venn</i> • <i>Agenda cu notițe paralele</i> • <i>Graficul T</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>6 De ce?</i> • <i>SMPR</i> • <i>Imaginația ghidată</i> • <i>Eseul de 5'</i> • <i>Turul galeriei</i>
3.	Activitatea individuală a cursanților	<ul style="list-style-type: none"> • Studiarea literaturii recomandate • Elaborarea proiectelor didactice în cadrul ERRE • Experimentarea tehnicilor asimilate la disciplinele predate
4.	Evaluarea punctuală	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea reflecțiilor cu privire la aplicarea a 2 tehnici de gândire critică la clasă. • Elaborarea proiectului unei lecții / a unui modul în cadrul ERRE

Subiectul 2. Învățarea prin cooperare: proiectare, organizare, desfășurare, evaluare, debriefare

<ul style="list-style-type: none"> • Învățarea prin cooperare. Aspecte esențiale. Limitele cooperării în activitatea didactică. • Etapele de formare a unui grup. Managementul activității în echipe. • Aplicarea taxonomiilor (Bloom, Dave, Krathwohl) în procesul de învățare. • Evaluarea procesului și a produselor obținute în rezultatul cooperării. 	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Cursanții vor urma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Să examineze învățarea prin cooperare ca element esențial în formarea profesională; ✓ Să asimileze tehnicile de dezvoltare a gândirii critice, aplicabile în învățarea prin cooperare; ✓ Să proiecteze și să realizeze demersul didactic eficient, bazat pe cooperarea elevilor; ✓ Să aplice strategii eficiente de evaluare a procesului și a produselor rezultate din munca de echipă; ✓ Să fie motivați pentru propagarea învățării prin cooperare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de învățare prin cooperare. • Clasa ca mediu propice cooperării. • Caracteristicile lecției axate pe învățarea prin cooperare. • Rezultatele învățării prin cooperare. • Elementele de bază ale învățării prin cooperare. • Lecții-model cu aplicarea tehnicilor: <i>Rubrici, Pixuri în pahar, Tabloul alternativ, Zigzag, Discuția ghidată, Analiza SWOT, Agenda cu notițe paralele, Jurnalul triplu, Interviuul în trei trepte, Secvențe contradictorii, Linia valorii, Întrebări călătoare, Interviuul de grup, SINELG.</i> • Strategii de învățare prin cooperare. • Autoevaluarea și evaluarea reciprocă. • Criterii și indicatori de evaluare. • Aplicarea grilelor în evaluarea reciprocă. <p>Analiza și debriefarea lecțiilor de învățare prin cooperare.</p>

Forme și strategii de organizare a activității didactice		
Nr crt.	Forme de organizare/tipuri de evaluare	Strategii și activități didactice dominante
1.	Curs interactiv	<ul style="list-style-type: none"> • Presentare • Prelegere interactivă
2.	Training	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rubrici</i> • <i>Pixuri în pahar</i> • <i>Tabloul alternativ</i> • <i>Zigzag</i> • <i>Discuția ghidată</i> • <i>Analiza SWOT</i> • <i>Agenda cu notițe paralele</i> • <i>Jurnalul triplu</i> • <i>Interviul în trei trepte</i> • <i>Secvențe contradictorii</i> • <i>Linia valorii</i> • <i>Întrebări călătoare</i> • <i>Interviul de grup,ă</i> • <i>SINELG.</i>
3.	Activitatea individuală a cursanților	<ul style="list-style-type: none"> • Studierea literaturii recomandate • Experimentarea la clasă a strategiilor de cooperare, prin aplicarea tehnicilor asimilate • Prezentarea unei activități de formare pentru profesorii colegi, în instituție •
4.	Evaluarea punctuală	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea experiențelor de aplicare a cooperării elevilor în activitățile didactice • Analiza SWOT pentru cooperare în procesul de învățare (la disciplină, clasă. meserie) • Formularea și argumentarea concluziilor

Subiectul 3. Formarea și dezvoltarea competențelor-cheie ale învățământului general și a competențelor profesionale prin strategii de dezvoltare a gândirii critice la disciplinele școlare și modulele de meserie

<ul style="list-style-type: none"> • Învățarea prin cooperare. Aspecte esențiale. Limitele cooperării în activitatea didactică. • Etapele de formare a unui grup. Managementul activității în echipe. • Aplicarea taxonomiilor (Bloom, Dave, Krathwohl) în procesul de învățare. • Evaluarea procesului și a produselor obținute în rezultatul cooperării., 		
Obiective de referință		Unități de conținut
Cursanții vor urma:		
<ul style="list-style-type: none"> • Să asimileze și să exerseze tehnicile de dezvoltare a GC. • Să reperi oportunitățile de aplicare a gândirii critice în formarea competențelor prevăzute de standardele educaționale și de cele profesionale. • Să-și contureze o viziune strategică de aplicare coerentă și creativă a tehnicilor de dezvoltare a GC pentru dezvoltarea competențelor profesionale. • Să fie motivați pentru valorificarea inteligențelor multiple ale elevilor prin tehnici interactive, în vederea dezvoltării personale și profesionale. 		<ul style="list-style-type: none"> • Gândirea critică în sprijinul formării competențelor profesionale: de la proiectare la evaluare. • Standardele educaționale și standardele de formare profesională: cunoștințe + competențe. • Teoria inteligențelor multiple versus formarea competențelor.
Forme și strategii de organizare a activității didactice		
Nr crt.	Forme de organizare/tipuri de evaluare	Strategii și activități didactice dominante
1.	Curs interactiv	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentare • Prelegere interactivă
2.	Training	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Reacția imediată</i> • <i>Pagina de jurnal</i> • <i>Brainwriting</i> • <i>Pătratul lui Descartes</i> • <i>GPP</i> • <i>Lectura interogativă</i> • <i>RAI</i> • <i>Imaginația ghidată</i> • <i>Argument în 4 pași</i> • <i>Discuția Panel</i> • <i>Interviul de grup</i> • <i>Lectura intensivă</i> • <i>Graffiti</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Studiu de caz</i> • <i>Joc de rol</i> • <i>Cubul</i> • <i>Atribute și metafore</i> • <i>Eseu de 5 minute</i> • <i>Argumente pe cartele</i> • <i>Brainstorming</i> • <i>Secvențe contradictorii</i> • <i>Comerțul cu o problemă</i> • <i>Controversa constructivă</i> • <i>Cercul</i>
3.	Activitatea individuală a cursanților	<ul style="list-style-type: none"> • Studierea literaturii recomandate • Experimentarea la clasă a strategiilor de dezvoltare a competențelor, în conformitate cu proiectarea de lungă durată • Prezentarea unui raport la catedră / consiliul profesoral despre strategiile de dezvoltare a competențelor
4.	Evaluarea punctuală	<ul style="list-style-type: none"> • Simularea în condiții de training a aplicării unei tehnici de dezvoltare a GC, cu prezentarea contextului și a materialelor elaborate • Evaluare reciprocă • Discuții

VI. SUGESTII DE EVALUARE

Evaluarea curentă, continuă și formativă, se va realiza pe parcursul activităților de training, prin aplicarea variatelor tehnici de autoevaluare, evaluare reciprocă, evaluare făcută de formator și, eventual, evaluare asistată de calculator. Cursul prevede evaluări intermediare, la începutul fiecărui training, după o perioadă de experimentare a celor asimilate.

Evaluarea finală se va realiza prin simulare /joc de rol și va fi desfășurată peste 4-6 săptămâni de la încheierea formării, în cadrul căreia profesorii vor descrie contextul de aplicare a unei tehnici la clasă, vor susține un interviu cu colegii și vor pregăti din timp materialele necesare (suport, pagini de handout, materiale ilustrative sau alte resurse de care e nevoie pentru aplicarea tehnicii. Activitatea va fi apreciată din perspectiva corectitudinii didactice, dar și în planul adecvanței reflecțiilor pe care le va oferi cursantul. Interviul se va axa pe afirmațiile cursantului și nu va aborda subiecte din afara lui.

Repere generale în evaluare:

Cursanții vor alege una dintre tehnici DGC, o vor raporta la disciplină / clasă / modul de formare profesională, la competențele generale /specifice ale disciplinei sau la competențele profesionale, vor realiza managementul aplicării tehnicii (formulare clară a sarcinii, în corespundere cu tehnica, alocarea timpului necesar, evaluarea procesului și a produsului, crearea perechilor, a echipelor etc.)

Evaluarea finală se face în varianta de follow-up și include:

- Proiectarea unei activități didactice cu aplicarea unei tehnici DGC;
- Descrierea verbală a contextului;
- Elaborarea materialelor necesare pentru aplicarea tehnicii;
- Aplicarea tehnicii în grupul de cursanți;
- Autoevaluare și evaluare reciprocă.

VII. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Bocoș, Mușata-Dacia. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom, 2013. ISBN 978-973-46-3248-0. 470 p.
2. Cartaleanu, Tatiana; Cosovan, Olga. *Atelierul de lectură în demersul educațional. Strategii de dezvoltare a gândirii critice*. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2004. ISBN 9975-9850-1-7. 68 p.
3. Cartaleanu, T., Cosovan, O. *Formarea competențelor profesionale prin dezvoltarea gândirii critice*. Chișinău, Centrul Educațional Pro Didactica, 2017. 114 p. ISBN 978-9975-3039-8-9.
4. Cartaleanu, Tatiana; Cosovan, Olga, *Proiectul și portofoliul în dezvoltarea competenței de gândire critică* Chișinău: Centrul Educațional “Pro Didactica”, 2021 (Tipogr. “Bons Offices”). – 116 p. : tab.– (Colecția “Biblioteca Pro Didactica”, ISBN 978-9975-3013-2-9) (Seria “Gândire critică”, ISBN 978-9975-3039-7-2).
5. Cartaleanu, Tatiana; Cosovan, Olga; Goraș-Postică, Viorica; Lîsenco, Sergiu; Sclifos, Lia. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica, 2008. 978-9975-9763-4-3. 204 p.
6. Cartaleanu, Tatiana; Ghicov, Adrian. *Predarea interactivă centrată pe elev: Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar*. Chișinău: Î.E.P. Știința, 2007. ISBN 978-9975-67-272-6. 60 p.
7. Cerghit, Ioan. *Sisteme de instruire alternative și complementare: structuri, stiluri și strategii*. București: Aramis Print, 2002. ISBN 973-85939-4-8. 320 p.
8. *Citind, învăț să fiu. Auxiliar didactic pentru psihologi școlari, diriginți, profesori*. Coord. Violeta Dumitrașcu. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2008. ISBN 978-9975-9763-0-5. 144 p.
9. *Competența acțional-strategică?!* Coord. Viorica Goraș-Postică. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2012. ISBN 978-9975-4125-5-1. 152 p.
10. Cosovan, Olga; Cartaleanu, Tatiana; Sclifos, Lia; Handrabura, Loretta; Crețu, Nicolae; Lîsenco, Serghei. *Evaluarea în cheia dezvoltării gândirii critice*. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2005. ISBN 9975-9850-4-1. 72 p.
11. Ghid de proiectare a activităților de formare în instruirea adulților, Chișinău, Centrul Educațional Pro Didactica, 2016. ISBN 978-9975-9544-8-8.

12. Minder, Michel. *Didactica funcțională, obiective, strategii, evaluare*. Chișinău: Cartier, 2003. ISBN 9975-79-39-1. 360 p.
13. Nicu, Adriana. *Strategii de formare a gândirii critice*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007. ISBN (13) 978-973-30-1658-8. 336 p.
14. Oprea, Crenguța Lăcrămioara. *Strategii didactice interactive*. Ed. a 2-a. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007. ISBN 978-973-30-1695-3. 304 p.
15. Pânișoară, Ion-Ovidiu. *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Polirom, 2009. ISBN 978-973-46-1316-8. 332 p.
16. Sclifos, Lia; Goraș-Postică, Viorica; Cosovan, Olga; Cartaleanu Tatiana; Beznițchi, Lidia; Copăceanu, Roman. *O competență-cheie: a învăța să înveți. Ghid metodologic*. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”, 2010. ISBN 978-9975-4125-0-6. 136 p.
17. Temple Ch. et al. *Aplicarea tehnicilor LSDGC*. Supliment al revistei *Didactica Pro...*, 2003, nr.2. 94 p.
18. Temple, Ch. et al. *Inițiere în metodologia Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice*. Supliment al revistei *Didactica Pro...*, 2001, nr.1. 60 p.
19. Temple, Ch. et al. *Învățare prin colaborare*. Supliment al revistei *Didactica Pro...*, 2002, nr.7. 56 p.